

***Är demokrati och utveckling ömsesidigt
förstärkande?
Ett exempel från Tanzania***

Jonas Ewald
Lektor, freds och utvecklingsstudier,
Linnéuniversitetet

*Presentation på seminariet
Svenskt bistånd mot nya mål?*
Organiserat av Expertgruppen för utvärdering &
analys av Sveriges internationella bistånd
Rosenbad, Sth 31 oktober 2013

Tanzania – ett gott exempel

- Omfattande politiska och ekonomiska reformer
- Utan större konflikter – än så länge
- Snabb ekonomisk tillväxt
- Flerpartidemokratis institutioner etablerade

Men är verkligen liberala ekonomiska reformer, flerpartidemokrati och förvaltningsreformer enbart ömsesidigt förstärkande?

Från den fattiga och förtryckta människas perspektiv?

Utvecklingens utmaningar

- Komplex, flera nivåer
- Tar tid, decennier! Attityder, värderingar, kultur
- Kontext förändras
- Vad påverkar vad och hur på lång sikt
- Inte linjär
- Kräver stor kunskap om lokala (makt)förhållanden – och kapacitet
- Oavsiktliga resultat/sidoeffekter

Spänningen mellan demokratiska & administrativa reformer

- Valfungerande statlig och kommunal administration är nödvändig, *men*
- Exekutiva makten stärkts relativt representativa – på nationell och lokal nivå
- Horisontellt och vertikal ansvarsutkrävande riskerar att *inte* stärkas
- ”Järntriangel” Givare, President, Finansministerium
- Harmoniseringens sidoeffekter
- ”Epistemisk” gemenskap
- Utmaning för parlament/fullmäktige, oppositionspartier, CS, Media, & den fattiga och förtryckta människan
- Statsbärande partiet stärks

Spröda steg mot demokrati?

- Stöd till formell demokrati, parlament, rättsystem, institutioner – nödvändigt, men krävs också ett stärkande av demokratins kultur och institutioner – från familj till regeringsnivå
- CSO, media, partiväsande nycklar till demokratiseringsprocessen
- Demokratiserande roll kräver kapacitet, kunskap och information
- Flerpartisystem kräver naturligtvis flera partier. Auktoritärt styre inom flerpartisystemets ramverk.
- Men hur stödja partiväsande ute/uppeifrån utan att snedvrída partierna, eller skapa partier utan social bas som snarast, liksom många NGOs, är ansvariga uppåt gentemot biståndsgivarna snarare än en egen social bas?

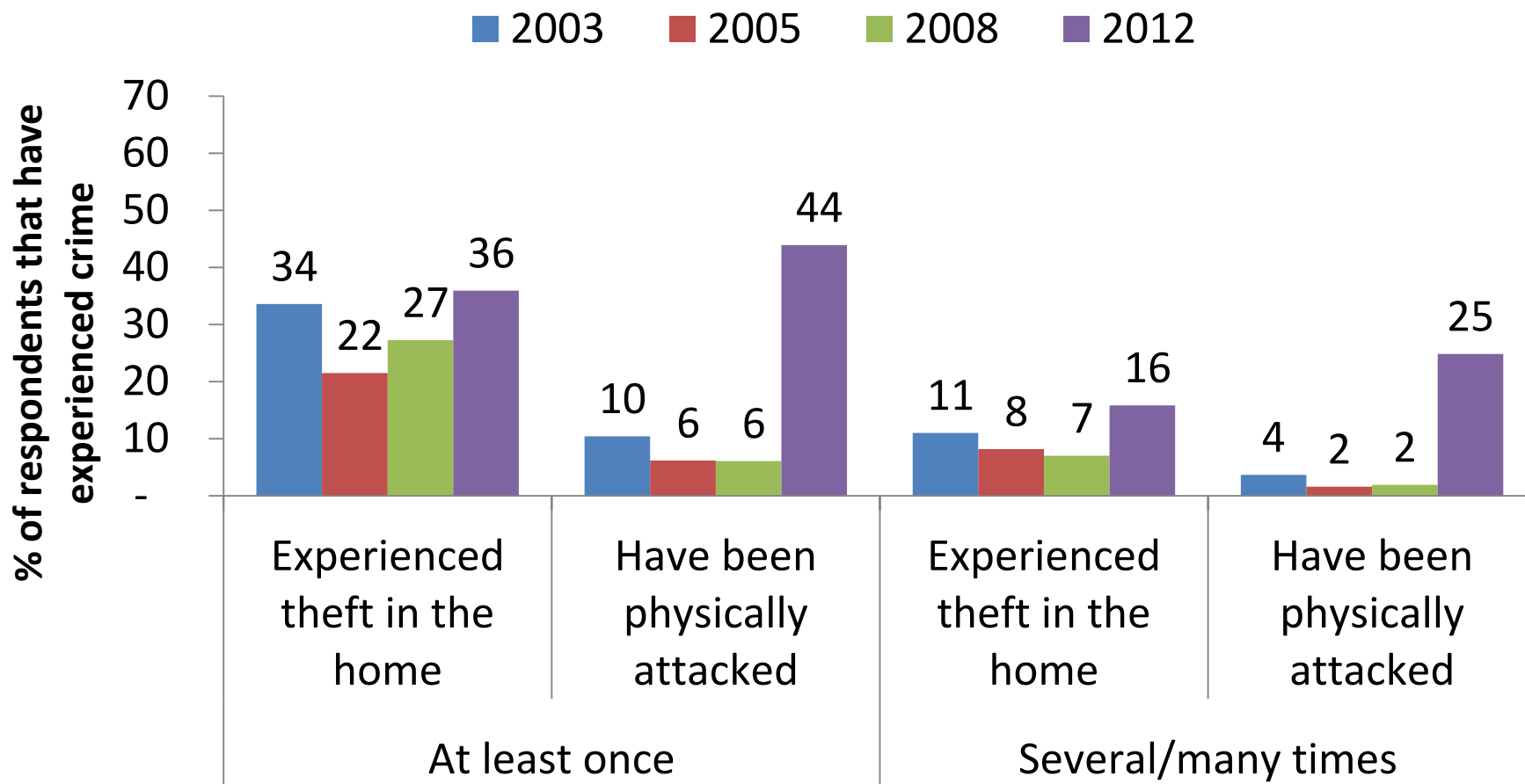
Spänningen ekonomiska reformer - demokratiseringsprocessen

- Snabb ekonomisk tillväxt (7% el 4%/capita) – begränsade spridningseffekter (kapitalintensiv, råvaruutvinning, telekom, bygg och anläggning)
- Aldrig funnits så många fattiga som nu, särskilt kvinnor, barn & landsbygd - även om andelen fattiga minskat
- Växande klyftor
- Relativ fattigdom ökat
- Ojämn fördelning av kapacitet att dra fördel av nya möjligheter

, Forts,

- Urholkning av fattigas kapacitet/tid/ork att delta, ekonomiska och politiska rättigheter (mark, arbete, facklig organisering)
- Rätten till arbete: 40,000 av de 700,000 som årligen kommer ut på arbetsmarknaden får jobb i formella sektorn
- Rätt till Utbildning – kvantitet, ej kvalité, förhoppningar
- Frustrationsgap – politisering av t ex religion
- Glipor i samhällsväven – mest sårbara drabbas hårdast, inte minst kvinnor och barn
- Osäkerhet, rädsla f kriminalitet

Tanzania: Experience of crime, 2003–2012

2013-10-23

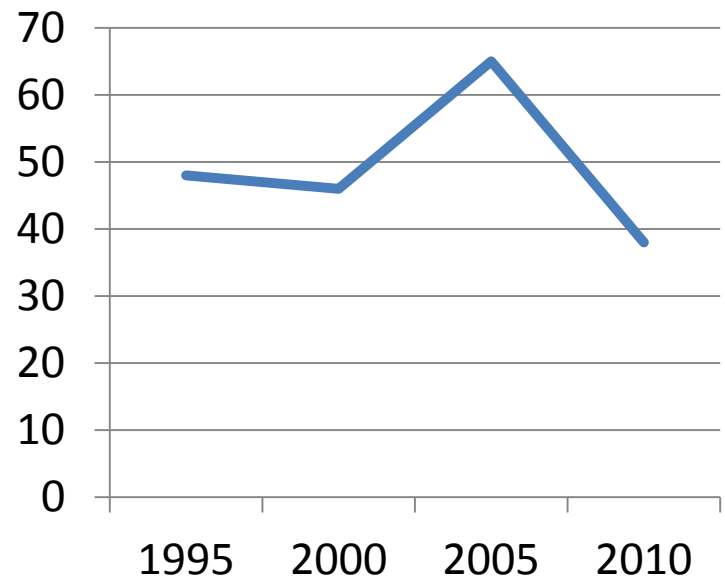
- rise in theft and attacks in 2012
- higher frequency per individual

Brist på substantiv demokrati

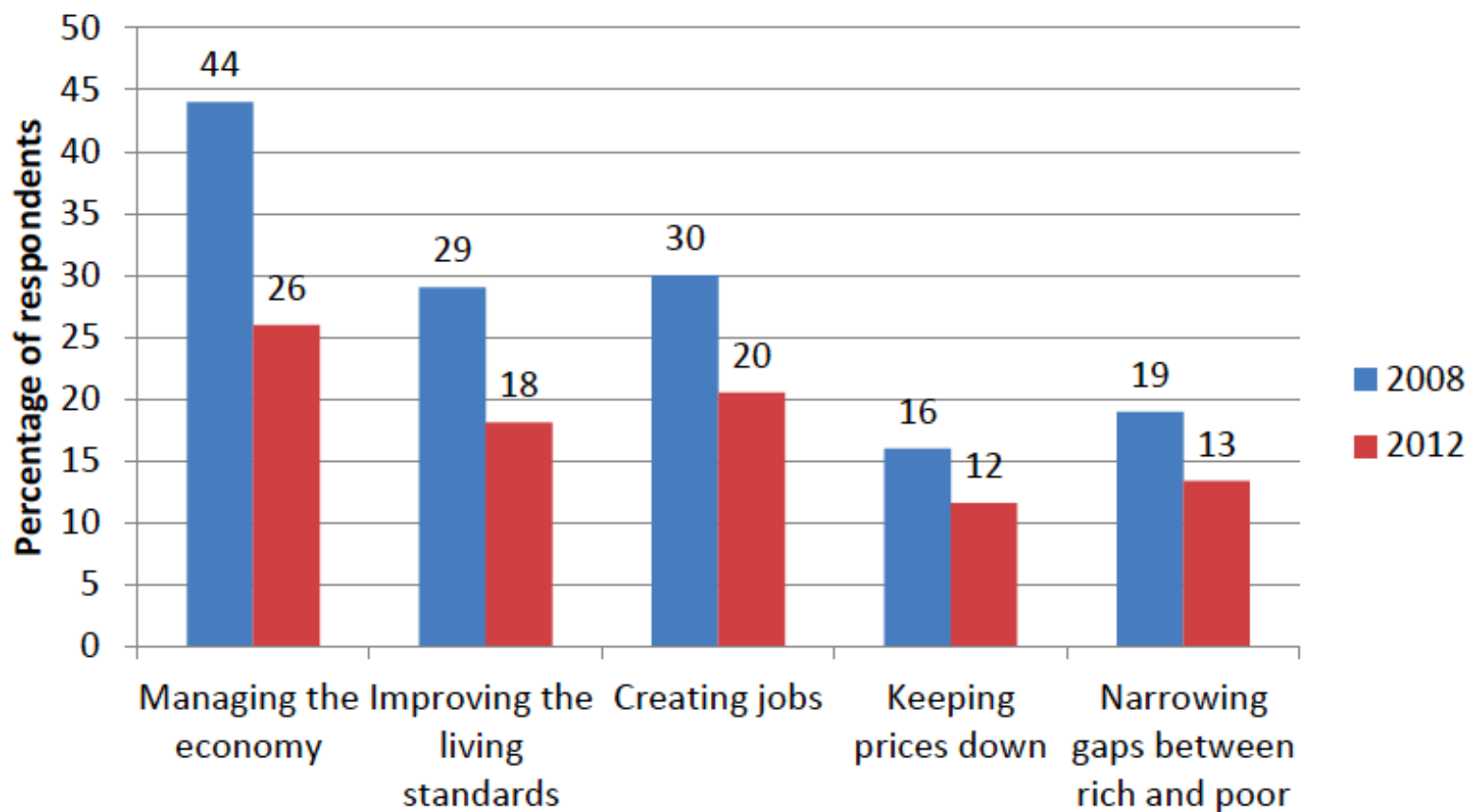
- Pressfrihet – lokala och nationella ekonomiska eliters intressen
- Demokrati och val har inte lett till en ekonomisk politik som gynnar folkflertalets levnadsvillkor
- Lågt valdeltagande
- Sjunkande förtroende

- Demokratitrötthet?

**Voting age turn-out, Tz
parliamentary elections
1995-2010**

How would you rate the current government handling of the following economic matters?: Fairly/Very Well

Nytt biståndsmål?

- Prop. 2013/14:1 finns en starkare betoning på förtryck och individens situation – och att ”resultat skall sökas så nära den fattiga och förtryckta människan som möjligt”
- Skall ta den här skrivningen på allvar innebär det att den utveckling vi ser i Tanzania inte lever upp till den målformuleringen
- Ekonomisk och politisk ofrihet och förtryck är kanske som starkast på lokal nivå – där samhällena är mindre och lokala politiska och ekonomiska eliter s makt stor – och individerna utsatta.
- Det ställer stora krav på kapacitet att analysera insatser så de verkligen leder till att fattiga och förtryckta människor situation förbättras – och inte enbart lokala, nationella eller internationella politiska och ekonomiska eliter.

- Det ställer också stora krav på att analysera vilka effekter – avsedda såväl som oavsedda – som reformer inom en sektor har på andra sektorer, på kort och lång sikt. Utvecklingsprocesserna är mångfacetterade och komplexa.
- Det ställer i sin tur mycket höga krav på djup och bred kunskap om lokala politiska, ekonomiska, sociala och kulturella förhållanden. I synnerhet om (skenbart) enkla mätbara indikatorer skall kunna fånga upp dessa processer.
- Det är dessutom sannolikt mycket dyrare att administrera och mer riskfyllt att genomföra insatser som verkligen når dem som är mest fattiga och förtryckta – eftersom det saknas infrastruktur, möter motstånd fr eliter på olika nivåer etc.

Slutsats

- Demokrati och utveckling vida begrepp – hur definiera, för vem, på vems villkor, vilken tidshorisont
- Flerpartisystem och val *kan* vara demokratiserande
- Flerpartisystem och val är inte *tillräckliga*
- Ekonomiska och administrativa reformer *kan* stärka demokratiseringsprocesser, men ..
- Om vi skall fattigdom och förtryck behövs ett mycket starkare fokus på att bryta de fysiska, strukturella och kulturella hinder som gör att fattiga och förtryckta människor inte inkluderas
- Empowerment
- Hur mäta och utvärdera komplexa processer över lång tid, där kontexten snabbt förändras?

Jonas Ewald (2013) *Challenges for the Democratisation Process in Tanzania
Moving towards consolidation 50 years after independence?* Mkuki na Nyota
Publishers, Tanzania See more at:

<http://www.africanbookscollective.com/authors-editors/jonas-ewald#sthash.eywpAGtF.dpuf>